

چهاردهمین همایش ملی حسابداری ایران

حسابداری و توسعه پایدار نظارت و شفافیت مالی

علمی، حسابداری و مدیریت و نقش آن در توسعه پایدار، بازارهای مالی در توسعه پایدار و نقش حسابداری، کنترل بخش عمومی و گذر از سیستم نقدی به تعهدی، نظارت و شفافیت در اطلاعات مالی، برنامه‌ریزی و کنترل در بخش عمومی، استانداردهای بین‌المللی حسابداری (IAS) و گزارشگری مالی (IFRS)، حسابداری ارزشی، و تحقیقات تجربی حسابداری و حسابرسی در بازارهای مالی نیز به عنوان محورهای همایش بودند.

«چهاردهمین همایش ملی حسابداری ایران» در دانشگاه ارومیه برگزار شد، همچون سال‌های گذشته، استادان دانشگاه و دانشجویان مقاطع مختلف حسابداری از سراسر کشور گرد هم آمدند و در قالب ارائه مقالات علمی-پژوهشی، تجربیات خود را با یکدیگر به اشتراک گذاشتند.

افتتاحیه همایش

در مراسم افتتاحیه همایش در عصر چهارشنبه پنجم خرداد ماه، ابتدا دکتر حمزه دیدار دبیر اجرایی همایش و رئیس دانشکده اقتصاد و مدیریت دانشگاه ارومیه، ضمن خوشامدگویی به حاضران در خصوص هدف و شعار کلیدی همایش مطالبی را مطرح نمودند. در ادامه، دکتر رحیم حب نقی رئیس دانشگاه ارومیه، ضمن خوشامدگویی به حضار، به معرفی مختصر شهر و دانشگاه ارومیه

در سیزدهمین همایش ملی حسابداری که در روزهای ۳۰ و ۳۱ اردیبهشت ماه ۱۳۹۴ در دانشگاه تهران برگزار شد، برگزاری چهاردهمین همایش ملی حسابداری ایران به دانشگاه ارومیه واگذار شد.

در این راستا، در روزهای چهارشنبه و پنجشنبه، پنجم و ششم خردادماه سال جاری، دانشکده اقتصاد و مدیریت ارومیه با همکاری اعضای هیأت علمی دانشگاه‌ها، دانشجویان و انجمن‌های علمی و حرفه‌ای حسابداری ایران، اقدام به برگزاری چهاردهمین همایش ملی حسابداری ایران نمود.

دبیر علمی همایش، دکتر پرویز پیری و دبیر اجرایی آن دکتر حمزه دیدار، از اعضای هیأت علمی دانشگاه ارومیه بودند. این همایش با شعار "حسابداری و توسعه پایدار، نظارت و شفافیت مالی" برگزار شد.

شعار و محورهای همایش

"حسابداری و توسعه پایدار، نظارت و شفافیت مالی" متناسب با نیازهای روز حرفه حسابداری ایران و سیاست‌های دولت به عنوان شعار چهاردهمین همایش ملی حسابداری ایران تعیین شده بود. نظریه‌پردازی در حسابداری، اخلاق حرفه‌ای در حسابداری، نقش حسابداری در دوران پساتحریم، آموزش حسابداری و تدوین منابع

را از جاهای دیگر دنیا، با کیفیت حسابداری و حسابرسی و با قیمت‌های ارزانتر تهیه خواهد کرد.

وی در ادامه به حسابداران هشدار داد: زمان سریع می‌گذرد. چشم به هم بگذاریم بسیاری از کارهایی که ما بلدیم منسوخ و منقضی شده است. دیگر کسی برای تهیه اظهارنامه مالیاتی به ما مراجعه نخواهد کرد. اصل بهای تمام شده دارد منسوخ می‌شود و نازش دیگر خریدار ندارد! صورت‌های مالی سنتی هم همین طور. دکتر ثقفی در فراز پایانی سخنرانی خود، خلق ارزش‌های جدید، ارائه خدمات نو، مجهز شدن به مهارت‌های جدید، و استفاده از فناوری‌های نوین در خدمات حسابرسی را از جمله راهکارهای حسابداران برای چیرگی بر شرایط جدید دانست. وی افزود: در دانشگاه‌ها باید حداقل سی ساعت کلاس اجباری در سال به آشنایی حسابرسان و حسابداران با فناوری‌های جدید اختصاص داده شود. علاوه بر این، طراحی و اجرای آزمون‌های حرفه‌ای با موضوعات جدید از جمله XBRL ضروری است.

وی تاکید کرد: سازمان حسابرسی باید در این کارها پیش‌تاز باشد و پیش‌تاز بشود؛ اسمش هم عوض شود! حسابرسی، ارزش افزوده کمی دارد. همه به زودی مجبور به چابک سازی خواهند شد. آموزش هم باید تغییر کند. مدل تاریخی و سنتی باید تغییر کند.

سخنرانی دکتر محمد نمازی

بخش دوم افتتاحیه همایش با سخنرانی دکتر محمد نمازی، استاد گروه حسابداری دانشگاه شیراز، با موضوع «تحولات نوین در حسابداری مدیریت» ادامه یافت. نمازی در آغاز سخنان خود گفت: از تحولات نوین حسابداری مدیریت، تاکید روزافزون بر دارایی‌های نامشهود است. وی به نقل از یک پژوهش معتبر بین‌المللی اعلام کرد: امروز، هفتاد و پنج درصد اطلاعات مهم و موثر بازار درباره سرمایه فکری و سایر اقلام دارایی‌های نامشهود است. دکتر نمازی در ادامه گفت: قبلاً حسابداری مدیریت تئوری نداشت. ولی از دهه شصت، نظریه پردازی به آرامی شروع شد. سپس، در دهه‌های هفتاد و هشتاد، چرخش‌هایی در تئوری‌های حسابداری مدیریت داشتیم. وی یادآور شد: در دهه هشتاد، فاصله بین تئوری و عمل، مساله مهمی شد؛ مثل وضعیتی که ما امروز در ایران می‌بینیم. وی افزود: تحقیقات دهه‌های شصت و هفتاد بیشتر روی مدل‌سازی‌های ریاضی بود. ولی امروز وضع عوض شده است. الان در یک وضعیت خاص هستیم. هاپوود با زیرمن در خصوص وفاداری به مدل‌های کمی اختلاف نظر دارد. یک پارادایم اقتصادی بر بخشی از این آکادمی حاکم است که فقط مدل‌های کمی را قبول دارند و مقاله کریتیکال نمی‌پذیرند.

پرداخت و در سخنانی کوتاه به اهمیت حسابداری اشاره کرد. مراسم با سخنرانی دکتر شاپور محمدی، معاون اقتصادی وزارت امور اقتصادی و دارایی و دکتر مسعود ابوالحلاج، رئیس مرکز بودجه و پایش عملکرد و مدیر اجرایی نظام نوین مالی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ادامه یافت. ابوالحلاج در سخنرانی خود، اعلام کرد: در سال‌های اخیر وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی در حوزه حسابداری و امور مالی بسیار فعال شده است تا جایی که این وزارتخانه و دستگاه‌های دولتی زیرمجموعه آن پیشگام اجرای حسابداری تعهدی به شمار می‌آیند. ابوالحلاج ضمن انتقاد صریح از نظام دانشگاهی کشور به ویژه در رشته حسابداری، گفت: دانش‌آموختگان دانشگاه‌ها برای انجام کارهای حسابداری دستگاه‌های دولتی عملاً فاقد دانش و تجربه لازم هستند. بنابراین، ما در وزارت بهداشت به ناچار خود اقدام به تربیت حسابدار برای نیازهای خودمان می‌کنیم.

سخنرانی دکتر علی ثقفی

بخش دوم مراسم افتتاحیه، دکتر علی ثقفی، استاد گروه حسابداری دانشگاه علامه طباطبائی، به ایراد سخنرانی با موضوع «واکنش هوشمندانه استادان و حسابداران حرفه‌ای به تغییرات محیط کسب و کار» پرداخت.

دکتر ثقفی در آغاز سخنان خود تاکید کرد: هیچ کشوری نمی‌تواند بدون تعامل با دیگر کشورها توسعه پیدا کند. وی پیوستن به سازمان تجارت جهانی را از راه‌های تعامل سازنده با جهان دانست. وی تصریح کرد: با توجه به تغییرات شگفتی که رخ داده است پیوستن ما به جهان، الزامی شده است. دکتر علی ثقفی تغییر فناوری و متمرکز شدن قدرت بازار سرمایه را، از جمله مهم‌ترین این تغییرات برشمرد.

دکتر ثقفی در ادامه افزود: سرعت انتشار اطلاعات در فضای سایبری باعث شده است از هر جای دنیا که خواستید بتوانید به سرعت به اطلاعات دسترسی پیدا کنید. او گفت: در محیط رقابتی امروز، افشا، سرعت و کیفیت اطلاعات حرف اول را می‌زند. لذا در این شرایط، رازداری محکوم به فناست. وی تاکید کرد: در رقابت جهانی امروز، همه به اطلاعات یکدیگر دسترسی دارند. در این شرایط، پنهان کاری به معنای عدم تمایل به ورود به بازار جهانی است.

دکتر علی ثقفی یادآور شد: اگر قبلاً با دیگر بازارها همسایه بودیم؛ حالا داریم همخانه می‌شویم. بنابراین، اگر نتوانیم خودمان را به رقیبان اثبات کنیم به سرعت از بازار طرد خواهیم شد. نتیجه این اتفاق در دنیای حسابداری این است که به زودی تفکر گرانی اطلاعات منسوخ خواهد شد و مشتری، خدمات ما

بستر آن محکم تر می‌کنند. دروس و دانش‌هایی نظیر تئوری‌های اقتصاد، اقتصاد سنجی و دروس تحلیلی آماری پیشرفته، جبر خطی، مهارت‌های گزارشگری، دانش کاربردی فناوری اطلاعات و تجزیه و تحلیل سیستم‌ها و...

امروز در آستانه قبول و استقرار IFRS و الزامات آن و دوران پس از برجام به شدت نیاز بر تغییر احساس می‌شود امیدوارم بخش دانشگاهی حرفه، آمادگی درک این الزام و بنیه تغییر را داشته باشد و به این نیاز، پاسخ مثبت بدهد و حرفه را برای ارتقا و توانمند شدن یاری نماید.

بخش ارائه مقالات چهل مقاله در قالب ده نشست

در این همایش، از بین ۴۹۸ مقاله رسیده، بر اساس نظر داوران و کمیته علمی همایش، ۲۱۷ مقاله در مجموعه مقالات چاپ شده است و در بخش ارائه مقالات مجموعاً چهل مقاله در قالب ده نشست از ساعت ۹ صبح پنجشنبه ۶ خرداد ۱۳۹۵ تا ساعت ۱۳:۲۰ در سالن‌های موسوم به زنده‌یادان حسن سجادی نژاد، علی وثوق، عزیز نبوی، علی اسلامی‌بیدگلی، احمد احمدپور در دانشگاه ارومیه ارائه شدند.

اختتامیه همایش جایزه به سه مقاله برتر همایش

در مراسم اختتامیه همایش، پس از اجرای موسیقی و پخش کلیپ همایش، ابتدا از مقالات برتر همایش شامل "بررسی رابطه بین مالکیت متقابل و کارایی با تاثیر متغیر میانجی رقابت بازار محصول در شرکت‌های بورس اوراق بهادار تهران" (دکتر حمزه دیدار، دکتر غلامرضا منصور فر، جبرائیل رحیمی‌از دانشگاه ارومیه) "با IFRS جهانی شویم" (دکتر امیر پوریان‌سب) و "بررسی مبنای شادی و تطبیق آنها با مفاهیم حسابداری" (داریوش فروغی و علیرضا رهروی دستجردی از دانشگاه اصفهان) تقدیر به عمل آمد.

اعطای نخستین دوره «نشان علمی‌دکتر علی ثقفی»

در ادامه، «نشان علمی‌دکتر علی ثقفی» معرفی شد. این نشان از این پس هر سال در همایش ملی حسابداری ایران به چهار نفر در زمینه‌های زیر اعطا می‌شود: (۱) طراحی روش‌های نوین تدریس؛ (۲) کتب، مواد و موضوع آموزشی؛ (۳) پژوهش در زمینه آموزش حسابداری؛ (۴) استاد جوان نمونه. برگزیدگان نخستین دوره این نشان علمی به ترتیب زیر معرفی شدند:

- (۱) دکتر علی رحمانی، عضو هیات علمی گروه حسابداری دانشگاه الزهراء، در بخش پژوهش در زمینه آموزش حسابداری
 - (۲) دکتر غلامرضا کرمی، عضو هیات علمی گروه حسابداری دانشگاه تهران، در بخش کتب، مواد و موضوع آموزشی
 - (۳) دکتر رضا حصارزاده، عضو هیات علمی دانشگاه فردوسی، در بخش استاد جوان نمونه.
 - (۴) در بخش طراحی روش‌های نوین تدریس نیز برگزیده‌ای معرفی نشد.
- در پایان و پخش کلیپ یادبود زنده‌یاد دکتر احمد احمدپور،

در مقابل، مجلاتی نیز هستند که پارادایم دیگری دارند. اتفاقی که افتاده این است که این رویکرد غیر کمی که چند دهه قبل به شدت منفور بود الان در رتبه اول محبوبیت و مقبولیت قرار گرفته است. وی تاکید کرد: اکثر مخاطبان از مقالات آماری و مدل‌های کمی خسته شده‌اند و راه چاره این است که به سمت کارهای کیفی و کریتیکال چرخش کنیم.

سخنرانی آقای ناصر محامی

آقای ناصر محامی، عضو هیات مدیره به نمایندگی از جامعه حسابداران رسمی ایران در مطالبی اظهار داشت: در کشورمان از بیست و شش الی هفت سال قبل به تدریج حسابداری چه در بخش دانشگاهی و چه در بخش حرفه‌ای آن به سمتی رفت که به رغم رشد سریع و افزایش کمی و چند برابر شدن تعداد فارغ التحصیلان حسابداری، تاثیرات حسابداری در سیستم و ساز و کار راهبری کشور و بنگاه‌های اقتصادی و نهادهای تصمیم‌ساز و تصمیم‌گیر به همان اندازه زیادتر نشد. یکی از دلایل این امر، ایزوله کردن حسابداری با حسابداری بود. یعنی یک اتفاق واحد با دو منظر متفاوت هم در بخش حرفه‌ای که آن روزها در سازمان حسابرسی خلاصه می‌شد و هم در بخش دانشگاهی روی داد و آن این بود: این گرایش که بهتر است فقط از تحصیل‌کردگان حسابداری در کار حرفه‌ای استفاده شود قوی‌تر و قوی‌تر شد و همین رویکرد در بخش دانشگاهی به شکل تمایل زیاد به کاهش و حذف دروس غیرحسابداری و حذف دروس متعلق به حوزه‌های دیگر و جایگزین کردن آنها با دروس خالص حسابداری ظاهر شد. حاصل این گرایش یا این رویکرد در بلند مدت چه بود؟ در بخش حرفه‌ای به تضعیف حرفه از نقطه نظر درک جامع تر محیط اقتصادی و آشنایی کم با دانش‌ها و ابزارهایی منجر شد که به توانمند سازی حرفه از پایین کمک می‌کنند.

در بخش دانشگاهی هم به ایزوله شدن و دور شدن حسابداری از دانش تحلیلی متفاوت و شناخت علمی محیط اقتصادی و اجتماعی و دانش بنیادی منجر شد. دو سال قبل هم آقای دکتر ثقفی به نوعی در همایش شیراز این مساله را گوشزد کردند و اظهار نگرانی کردند و از جمله گفتند که باید تعداد واحدهای حسابداری کم شود و بجای آنها اقتصاد و ریاضی و علوم مالی گذاشته شود یا حسابداران باید اقتصاد سنجی بلد باشند و...

بلی حسابداری اگر می‌خواهد در مدیریت عالی کشور، نقش مناسب تری داشته باشد، اگر می‌خواهد که در اداره و تعیین خط مشی بنگاه‌های اقتصادی حضور موثرتر داشته باشد باید تغییر نگاه بدهد باید وارد حوزه‌هایی بشود که به توانمند سازی حسابداری کمک می‌کنند حوزه‌هایی که حسابداری را از قاعده و

تحصیلات تکمیلی براساس نیازهای دستگاه‌های اجرایی، دولتی و خصوصی مورد تاکید قرار گرفت و از مدیران گروه‌های حسابداری تقاضا گردید، ارتباط مؤثری با نهادهای مربوط داشته باشند. بدیهی است نظام‌مند نمودن این مهم، مستلزم حمایت معاونت علمی ریاست جمهوری و توجه بیشتر ایشان به پژوهش در حوزه علوم انسانی بخصوص در حسابداری است.

استفاده از فناوری‌های به روز و روش‌های نوین در تدریس و آموزش حسابداری مورد تاکید قرار گرفت و پیشنهاد گردید که امکان اجرای دوره بازآموزی تخصصی برای اساتید حسابداری فراهم شود.

با توجه به تجربه موفق دانشگاه‌های تهران و الزهرا در ایجاد صندوق نیکوکاری، پیشنهاد می‌شود صندوق فراگیر برای حمایت همایش ملی حسابداری تاسیس و از محل صندوق مذکور، حمایت از همایش ملی حسابداری، طرح‌های پژوهشی، رساله‌ها و پایان نامه‌های دوره تحصیلات تکمیلی انجام پذیرد که نیازهای کاربردی کشور را بررسی یا بر آن تمرکز دارند. همچنین مقرر گردید موضوع همایش بعدی نیز براساس نیازهای کشور تعیین گردد.

پیشنهاد گردید دبیرخانه دائمی همایش ملی حسابداری ایران با عضویت گروه‌های حسابداری دانشگاه‌های تهران، شهید بهشتی، علامه طباطبائی، الزهرا، تربیت مدرس، شیراز، فردوسی مشهد، اصفهان، مازندران، شهید باهنر کرمان، شهید چمران اهواز، ارومیه، سیستان و بلوچستان، یزد، کردستان، همدان، کرمانشاه، ایلام، قم، صنعت نفت و آزاد اسلامی تاسیس شود. در ضمن مقرر گردید در هر دوره رئیس دبیرخانه همایش به مدت یک سال تعیین و همایش با همکاری و همکاری مادی و معنوی دبیرخانه اجرا شود. مدیران گروه‌های دانشگاه‌های مذکور ملزم شوند شرایط لازم را برای حمایت‌های مذکور براساس تصمیمات شورای سیاست‌گذاری فراهم نمایند.

با توجه به تقاضای چندین دانشگاه برای برگزاری همایش‌های بعدی، تصویب شد که پانزدهمین همایش ملی حسابداری ایران در دانشگاه تربیت مدرس و شانزدهمین همایش نیز در دانشگاه سیستان و بلوچستان برگزار شود.

استاد تازه درگذشته گروه حسابداری دانشگاه مازندران، دبیر علمی همایش دکتر پرویز پیری، گزارش کلی از همایش را ارائه کرده و قطعنامه پایانی همایش را خواند.

فرازهایی از قطعنامه پایانی چهاردهمین همایش ملی حسابداری ایران به این شرح است:

توسعه پایدار مستلزم بهره‌گیری صحیح از امکانات و ابزارهایی است که دانش و حرفه حسابداری، از اساسی‌ترین آنها می‌باشد. تاکید شد که به اجزا و عناصر توسعه پایدار در نظام گزارشگری مالی کشور چه در بخش عمومی و چه در بخش خصوصی، توجه بیشتری شود و امکان ایجاد بازار متشکل برای معاملات کربن و دیگر عناصر زیست محیطی فراهم شود.

شفافیت، از عناصر اصلی است که در تعاملات بین المللی مورد عنایت است. بهبود شفافیت نظام اقتصادی کشور و ارتقای آن از نظر سازمان‌های بین المللی و حتی بخش نظارتی داخلی، مستلزم توجه بیشتر به نظام حسابداری و حسابرسی کشور در مفهوم جامع آن است. لذا پیشنهاد می‌شود با تسریع در بکارگیری IFRS، بخشی از مشکلات مرتبط با گزارشگری مالی رفع شود. همچنین اساتید حسابداری که دروس مالی را تدوین می‌نمایند، به استانداردهای گزارشگری مالی بین المللی توجه و عنایت خاصی معطوف داشته و آن را در مواد درسی لحاظ نمایند.

نظارت مالی در بخش عمومی از طریق: استقرار استانداردهای حسابداری بخش عمومی و پیاده‌سازی نظام حسابداری تعهدی، استقرار نظام کنترل‌های داخلی در حسابرسی داخلی، راهبری سازمانی و روش‌های نوین بودجه ریزی عملیاتی میسر است. دستگاه‌های دولتی و بخش عمومی برای اجرای موفق و پایدار این مهم، باید از ظرفیت و توان و امکانات حسابداری و فارغ التحصیلان آن، حداکثر بهره‌برداری را بنمایند. در بخش خصوصی نیز، نظام‌های حسابرسی، مبارزه با پولشویی و نظام‌های کنترلی متناسب با محیط فعالیت، باید بیش از پیش استقرار یافته و مورد تاکید قرار گیرد.

کاربردی نمودن تحقیقات و رساله‌های دانشجویان دوره